

a reformáció alapelveinek mintájára került bele az elnevezésbe. A Sola Schola kiejtése és annak másképpen való tagolása szójátékot ad: „szól a szkóla”: szól az éneklőcsoport éneke.

A Sola Schola éneklőcsoport a helyi gyülekezet tagjaiból áll, akik szeretnek közösen énekelni, és szívesen tanulnak új énekeket a református énekeskönyvből. Tagja lehet bárki, korosztálytól függetlenül, sőt: a korban vegyes

csoportok különösen ajánlottak. Nincs kötött tagság, az alkalmakra mindig be lehet kapcsolódni.

Az Egyházzenei Osztály jelöli ki a heti énekeket az egyházi év énekrendjéhez igazodva, amittől szükség szerint kivételes esetben el lehet térni. Az énekek és rövid bemutatásuk hangzó formában felkerül a refzene.sk honlapra, így mindenkinek elérhető.

(A refzene.sk nyomán)

Kántortalálkozók országszerte

A nyári tanfolyami kántorképzés 50 éves jubileumát és *Kalocsay Ferenc* karnagy 90. születésnapját ünnepelték 2015. május 31-én. A Főt-Központi református templom délelőtti istentiszteletén a gyülekezet kántor-karnagyának több mint fél évszázados szolgálatáért adtak hálát. *Kalocsay Ferenc* 1948-tól végezte itt a kántori feladatokat, vezette a gyülekezet énekkarát. Munkáját a kórus országos, sőt, határokon túl is ismertté vált neve, valamint *Gárdonyi Zoltán* 21 (!), az énekkarnak írt kórusműve is fémjelozte.

A mély zenei gyökerekkel bíró gyülekezet ma is nagy hangsúlyt fektet a zenei életre, melyet 2006 óta *Németh Pál* kántor-karnagy irányít. Az ünnepi istentiszteleten a gyülekezet mindhárom kórusa szolgált: a *Gárdonyi Zoltán* nevét viselő vegyeskar, a fiatalasszonyokból álló „Hálaénekkar” és az óvodások, kisiskolások „Hangicsálók” csapata. *Kalocsay Márta* orgonaművész J. S. Bach: D-dúr prelúdium és fűgájával köszöntötte édesapját.

Délután az Evangélikus Kántorképző Intézetnek otthont adó Mandák-villában folytatódott a program az ünnepelt életkorával meg egyező létszámban.

„Két esemény miatt vagyunk itt, egy harmadik helyszínen —mondta *Bódiss Tamás*, a találkozó szervezője—, ami mégis összekapcsolja ezt a két eseményt.” *Kalocsay Ferenc* főtí szolgálat mellett ugyanis szívében viselte a református kántorképzés ügyét is. 1958-tól három éven keresztül a Mandák-villában az evangélikusokkal közösen tartott, száznapos bentlakásos tanfolyamokon tanított. Később a református egyház önálló kántorképző intézetet tervezett, végül egy harmadik megoldás született: 1965-től Debrecenben indultak meg nyári 3 hetes tanfolyamok. Ennek rendszerét *Gárdonyi Zoltán* és *Csomasz Tóth Kálmán* dolgozta ki, de mellettük állt szervezőként *Kalocsay Ferenc*.

1990-ben a nagyszámú résztvevő miatt Budapesten is megnyitották a képzést az érdeklődők számára, majd pedig fokozatosan kialakult a Kárpát-medence különböző városaiban rendszeresen megrendezett kántorképző tanfolyamok rendszere.

Ezután *Bence Gábor*, az Evangélikus Kántorképző Intézet igazgatója vázolta fel az evangélikus kántorképzés múltját s jelenét.

A jövőről is szó esett. A kántorképzés a kezdetekhez képest rengeteget változott és fejlődött, de még mindig változtatásokra van szükség. A találkozáson ismételtelen felmerült az igény az egyházzenei munka és képzés rendezésére mind törvényi, mind szervezeti szinten. A készülő új énekeskönyv és a hozzá kapcsolódó rendtartás majdani bevezetéséhez szükséges az egyházzenei szolgálat szervezetszervezésének átgondolása, többek között a különböző szintű képzettségek, a hozzá kapcsolható feladatok, elvárások meghatározása.

Hozzá tartozik ehhez a kántorok területi összefogása és ennek megszervezése. Fontos emellett egy kántori életpálya-modell felállítás, amely által a diplomás egyházzeneészek nem lennének rákényszerítve, hogy elhagyják pályájukat, a fiatalok, akik az egyházzenei szolgálatot tekintik hivatásuknak, nagyobb biztonsággal tudnák megélni életcéljukat. Az egyházzenei munkában tehát még mindig sok tennivaló van, abban azonban megegyeztek a résztvevők, hogy a gyülekezeti életnek fontos, értékkövetítő szereppel bíró lépcsője a zenei és kulturális nevelés.

(A reformatus.hu alapján)

Június 6-án a Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség gyülekezeti termében gyűltek össze a Nyírségi Református Egyházmegye kántorai, karvezetői és énekezői. Az esperesi hivatal előzetesen kiküldött, személylyre

szóló meghívó levelei eredményeképpen az egyházmegye 78 gyülekezetéből 50 fő érkezett. A nap vendége *Bódiss Tamás*, országos egyházzenei előadó, vendége *Fekete Károly*, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke volt. A programot az egyházmegye Ének-Zeneügyi Bizottságának tagjai szervezték *Kissné Mogyorósi Pálma* irányításával.

A találkozó egyik nagy élménye volt, amikor pár percnyi előkészület, rövid tanulást követően néhány egyszerű kánon és többszólamú tétel megszólalt, mintát, ötletet adva a gyülekezeti szolgálathoz. (A *reformatusnyirseg.shp.hu* alapján)

Harmadik alkalommal, június 20-án került sor kántorok találkozójára a festői környezetben, Miskolc közelében fekvő Alacsán. A találkozók szervezője, *Gera József* kántor szerint az egyházzenei-kántori szolgálat fontosságára és értékeire nagyobb figyelmet kell fordítani. Meglátása szerint az ének olyan örökség egyházunkban, amelyet át kell adnunk a fiataloknak, és annak szeretetére kell nevelni a gyerekeket. Az énekeskönyv és a kántori szolgálat párhuzamairól, lehetőségeiről *Bódiss Tamás*, a MRE országos

énekügyi előadója szólt. Kiemelte, hogy a kántor feladata nem csak az istentiszteleti énekek kísérete, hanem lehetőségekhez mérten a gyerekekkel való foglalkozás, az énekkar vezetése, sőt, a kisebb településeken a kántorok általános kultúramegőrző szerepet is be kell töltsenek. A délelőtti folyamán bemutatkozott *Boros Géza* zenetanár, az egyházmegye új énekügyi előadója is. (A *tirek.hu* alapján)

Június 20-án, szombaton a Veszprémi Református Egyházmegyében is szakmai kurzussal egybekötött kántortalálkozóra került sor Balatonkenesén. A találkozót és a szakmai részt is *Szabó Balázs* zenetörténész, a székesfehérvári Budai úti gyülekezet kántora vezette. Az előadás a kántorok jelenlegi helyzetéről, a kántorok XXI. századi lehetőségeiről és feladatairól szólt. A délután a liturgikus orgonajáték témakörével foglalkozott. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a kántori munka összetett feladat és a lelkipásztorral együttműködve kell végezni.

(*Sipos Csaba* kántor és *Varga Áron* énekügyi előadó beszámolója alapján)

Énekes-liturgikus tábor

Ha csak ennyi információ kötődne egy háromnapos rendezvényhez, ki jelentkezne a résztvevők közé? Mi, akik ott voltunk biztosan. 2012-ben volt először ilyen tábor az Erdélyi Gyülekezetben Budapesten, majd 2013-ben Tiszacsécsén, 2014-ben a debreceni Kistemplomban, 2015 augusztusában pedig a nyíregyházi református templom adott otthont a napszaki imaórákkal és a liturgiával ismerkedőknek.

A három nap programjának törzsét mindannyiszor az énekelt imaórák adják. Reggel primával (reggeli énekes isten-tisztelettel), ebéd előtt szextával (napközi énekes istentisztelettel), este pedig vesperával (esti énekes istentisztelettel) állunk meg Isten előtt. Nem csak a liturgiák, de a kóruspróbák, és némely előadás is a templomban zajlik, így a napunk nagy részét Isten házában töltik egyházzeneészek, lelkészek, kórustagok, az éneklést szeretők, felnőttek és kisgyermekek egyaránt.

Így elevenítjük fel a XVI–XVII. század református istentiszteleti életét, amely a vasárnapi főistentisztelet mellett a hétköznapi ima-

órákból állt. A nép kincse lett a korábban csak a szerzetesek által gyakorolt ima, amely eredetileg 9 imaórára osztotta a napot. Hogy ezt mennyire ismerte a reformáció egyháza, azt bizonyítja az 1593-as bártfai énekeskönyv egyik nagypénteki himnuszában a versek kezdősora, mely Krisztus szenvedését az imaórák időjelölésével mutatja be, igaz a matutínium (a hajnali imaóra) és a laudes (a reggeli imaóra) hiányzik belőle:

1. vers: *Krisztus ember fogaték vecsernyének idején...*
2. vers: *Első órán Úr Jézus Pilátushoz vitették...*
3. vers: *Harmad órán Úr Jézust feszíteni kiálták...*
4. vers: *Hatod órán Úr Jézust keresztfára feszíték...*
5. vers: *Kilenc órán Úr Jézus e világból kiműlék...*
6. vers: *Keresztfáról levevők vecsernyének idején...*
7. vers: *Komplétának idején koporsóba tétették...*

Így éljük meg e három napban az idő és az élet istentiszteletté tételét. A jövőben is ugyanezt szeretnénk. Istennek adni az időnket a napunkat és a hangunkat szünet nélkül. Ha csak három napra is.

Szakács György